

Hráme sa na reštaurátorov

- Využitie:** Aktivitu môžeme využiť na hodinách výtvarnej výchovy s prepojením na etickú výchovu, slovenský jazyk a literatúru. Umožňuje žiakom spoznávať výtvarné umenie, jeho hodnoty a prínos pre človeka, spoznávať našu históriu i súčasnosť. Spoznať nové pojmy z oblasti výtvarnej kultúry. Prejaviť vlastné predstavy, prezentovať vlastné výtvarné vyjadrenie.
- Cieľ:** Žiak dokáže výtvarne interpretovať výraz tváre na portréte. Žiak dokáže pomenovať znaky portrétnu. Žiak dokáže prejaviť záujem o zobrazovanú osobu.
- Učivo:** Metodický rad: Škola v galérii/galéria v škole. Edukačná téma/výtvarný problém: Portrét v galérii.
- Pomôcky:** Rám obrazu, xerokópie obrazov s portrétmi od L. da Vinci, Vermeera van Delfta, pastelky, reprodukcie obrazov s krajinami, zátiším, reprodukcie portrétov od historických a súčasných výtvarníkov.

Postup:

- Aktivitu **začneme v „galérii“**. Vytvoríme si ju v triede z **reprodukcí diel** výtvarných umelcov. Vyhľadávame obrazy, na ktorých sú zobrazení ľudia.
- Obrazy porovnávame:** *Čo ľudia na obrazoch robia? Čím sa ľudia na obrazoch od seba líšia? Na ktorých obrazoch môžeme lepšie vidieť človeka, ako vyzerá? Zobraziť maliari celú postavu človeka alebo len jeho časť? Ktorú časť môžeme vidieť najčastejšie zobrazenú?*
- Sedíme v **kruhu** a **žiaci si podávajú medzi sebou rám obrazu. Každý žiak si priloží rám pred tvár a vyjadrí mimikou tváre vlastnosť alebo náladu** človeka.
- Ostatní **žiaci hádajú, akého človeka vyjadril:** veselého, nahnevaného, pyšného...
- Povieme si, že **obraz**, na ktorom výtvarník zobrazuje tvár človeka, **sa nazýva portrét**.
- Pozorujeme** a pomenovávame na obrazoch s portrétmi, čo **charakterizuje** zobrazených ľudí (výraz tváre, účes, klobúky, odev...).
- Žiaci porovnávajú portréty** a pomenovávajú rozdiely: *Podľa čoho by sme mohli povedať, či zobrazované osoby žili v minulosti alebo žijú teraz, v súčasnosti?*
- Vytvoríme skupiny** zložené zo štyroch žiakov. Každá **skupina si vyberie jeden portrét a vymyslí príbeh o zobrazovanom človeku:** *Kto to je? Čo robí? Kde žije? Akú má rodinu? Aký je to človek, jeho vlastnosti? Ako sa správa k iným ľuďom? Čo mohol zažiť? A i.*
- Zástupca skupiny predstaví zobrazeného človeka.**
- Porozprávame: *O obrazy sa v galériách a múzeách musia starať reštaurátori, aby sa nezničili. Niekedy sa nájdu obrazy, ktoré sú zničené, vtedy ich treba opraviť. My máme niekoľko takých obrazov. Problémom je, že nevieme, ako obrazy vyzerali pôvodne, preto ich budeme dotvárať podľa vlastnej predstavy.*
- Pokračujeme individuálnou výtvarnou činnosťou.** Žiaci si vyberú z predložených xerokópií jednu, ktorú **dotvárajú kresbou**. Na xerokópiách sú vymazané časti, ktoré treba dotvoriť. Celý obrázok môžu žiaci vyfarbiť pastelkami.

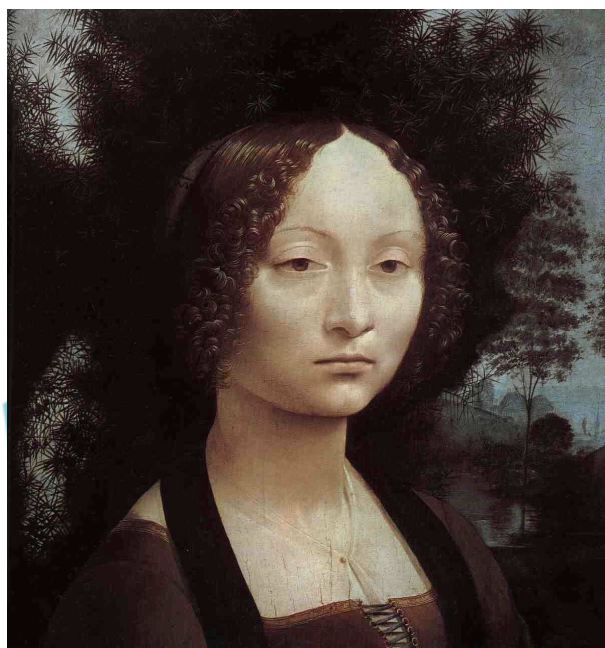
Prílohy:

1

2

3

- 1 - Leonardo da Vinci, Dáma s hranostajom, Muzeum Narodowe, Krakow,
- 2 - Vermeer van Delft, Dievča s perlovou náušnicou, Mauritshuis, Den Haag
- 3 - Leonardo da Vinci, Ginevra de' Benci, National Gallery of Art, Washington, DC

VYV-009.4

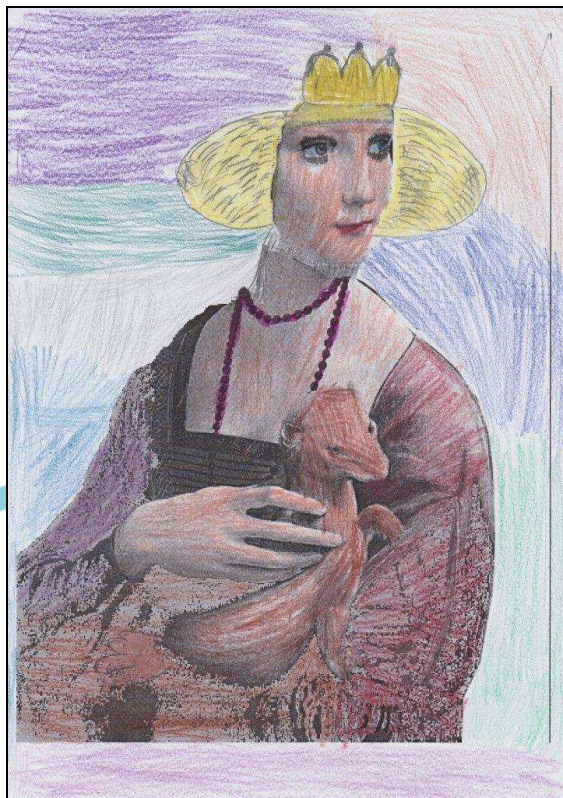
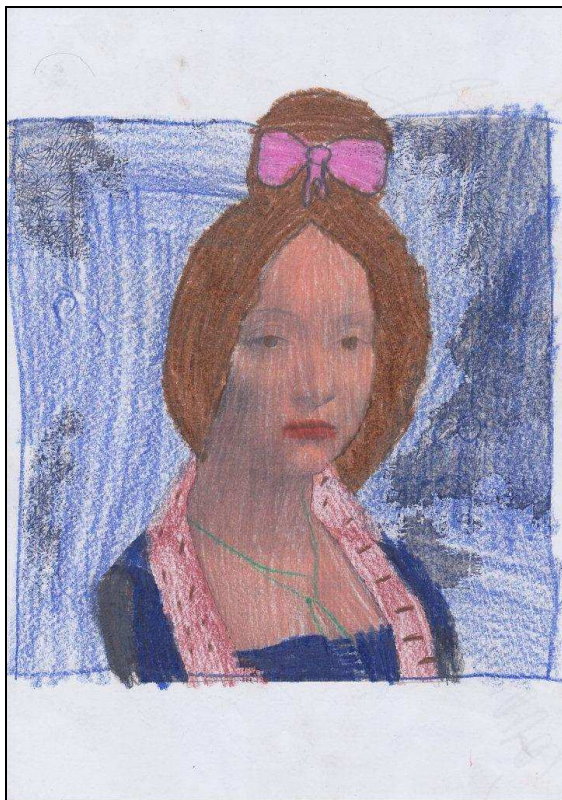
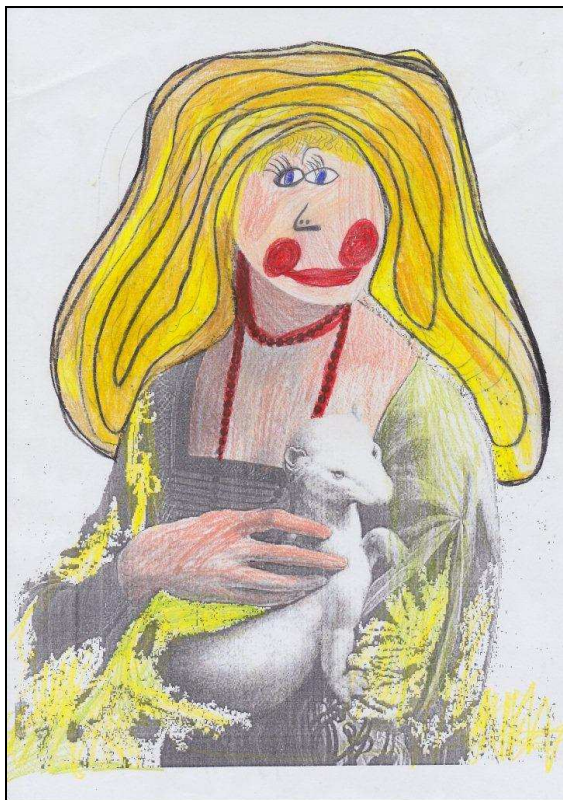
Príloha: Pracovný list č. 3

VYV-009.4

Príloha: Ukážky realizácie aktivity

Kde bolo, tam bolo

Využitie: Aktivitu môžeme využiť v blokovom vyučovaní na hodinách výtvarnej výchovy v spojení s hodinami slovenského jazyka a literatúry, pracovného vyučovania, etickej výchovy. Rozvíja u žiakov tvorivé myslenie, prezentačné, interpretačné a psychomotorické zručnosti. Zároveň podporuje personálne a sociálne zručnosti.

Cieľ: Žiak dokáže charakterizovať výraz postavy v jednoduchých materiálových znakoch, zostrojiť bábkú zvolenou výtvarnou technikou, spontánne reagovať, prejsť iniciatívu a záujem spolupracovať pri príprave a realizácii performatívnej činnosti.

Učivo: Metodický rad: Podnety tradičných remesiel. Edukačná téma: Bábkarstvo/príprava bábok.

Pomôcky: Pre učiteľa: Ukážka animovanej kreslenej rozprávky, hranej rozprávky a bábkovej rozprávky, prehrávač DVD/videoprehrávač/dataprojektor, ukážky bábok. Pre žiaka: Výkresy, lepidlo, nožnice, kartón, špajdle, lepiaca páska, súbor farebných papierov (vhodné sú farebné kartóny s rôznou textúrou). Maketa plošnej bábkovej (príloha č. 1), maketa rukavičkovej bábkovej (príloha č. 2).

Postup:

1. **Pomocou prehrávača DVD/dataprojektora/inej audiovizuálnej techniky deťom prehráme ukážku** animovanej kreslenej rozprávky, hranej rozprávky a bábkovej rozprávky, prípadne podľa podmienok navštívime divadelné bábkové predstavenie.
2. **Porovnáваме spôsoby zobrazenia rozprávok:** Čím sú si rozprávky podobné? Čím sa od seba líšia? Ktorá z ukážok je bábková rozprávka? Podľa čoho to môžeme určiť? Ako sú zobrazení hlavní hrdinovia?
3. **Spýtame sa žiakov:** Boli ste už v divadle na bábkovom predstavení? Akú rozprávku ste videli? Páčila sa vám táto rozprávka? Ktorá postava vás najviac zaujala a prečo?
4. **Ukážeme si rôzne druhy bábok a pomenujeme si ich.** Nie je potrebné, aby žiaci poznali, ako sa daný druh bábkovej volá. Stačí, aby vedeli, že bábkové môžu byť rôznorodého tvaru, materiálu a charakteru. **Jednotlivé druhy bábok si charakterizujeme,** pomenujeme typické znaky **javajky, maňušky, marionety:** Ktorý druh bábok hral v predstavení?
5. V rozhovore vytvoríme priestor na **vyjadrenie charakterových vlastností postáv.** Porovnáme vonkajšie znaky bábok s ich vnútornými vlastnosťami: Čím sa od seba líšili dobré a zlé postavy v rozprávke? Vymenujte 3 dobré a 3 zlé vlastnosti postáv. Žiaci ich zapisujú na tabuľu do dvoch stĺpcov tak, aby pri každej vlastnosti ostal priestor na ďalší záznam.
6. **K vnútorným vlastnostiam priradíme charakteristické vonkajšie znaky:** Priradíte ku každej vnútornej vlastnosti na tabuľi, ako sa môže prejsť na vonkajšom vzhľade postavy. Príklady: klamár – dlhý nos, veselý človek – usmiata tvár...
7. Pripravíme si lístочки s menami postáv veršovaných rozprávok. Žiaci si individuálne z vrecúška ťahajú lístok, na ktorom je napísaný názov postavy. Po prečítaní prídu k nachystanému výtvarnému centru v triede, kde je uvedený názov rozprávky, z ktorej je postava. Týmto spôsobom sa rozdelia do pracovných skupín.

- d) **Bábka z papierového vrecúška:** Použijeme papierové vrecúško. Z farebného papiera vystrihneme detaily postavy. Tie nalepíme na vrecúško tak, aby spodná časť vrecúška tvorila tvár a zvyšok vrečka telo postavy. Nakoniec prilepíme na vrečko ďalšie časti tela, napr. ruky, krídla... Môžeme použiť tradičné papierové vrečko alebo si ho vytvoríme z farebného papiera.

- e) **Bábka z varechy:** Drevenú varešku použijeme ako základ postavy bábk. Tvár bábk dotvoríme kresbou detailov. Paličku na držanie ukryjeme pod šaty, ktoré vytvoríme z látky alebo papiera.

OSR

ENV

MEV

MUV

DOV

OŽZ

TPZ

Vtáčí domov

Využitie: Aktivitu môžeme využiť na hodinách výtvarnej výchovy v spojení s hodinami prírodovedy, pracovného vyučovania, etickej výchovy. Aktivita podporuje personálne a sociálne zručnosti a vytváranie ekologických postojov. Podporuje rozvoj priestorovej predstavivosti, jemnej motoriky a uvoľňovanie prstového svalstva.

Cieľ: Žiak dokáže výtvarne reagovať na podnety z prírody, vytvárať objekt z papiera a prejaví záujem o ochranu prírody.

Učivo: Metodický rad: Podnety rôznych oblastí poznávania sveta. Edukačná téma: Podnety prírodovedy.

Pomôcky: Pre učiteľa: CD s nahrávkami spevu vtákov, prezentácia s obrázkami vtákov, encyklopédie vtákov, učebné karty s informáciami o prezentovaných vtákoch. Pre žiaka: Tenký papier, disperzné lepidlo, nožnice, ceruzka, kartón, hnedý papier, vodové farby, štetce.

Postup:

1. **Vyučovaciu hodinu začneme počúvaním nahrávok vtáčieho spevu a sledovaním prezentácie obrázkov vtákov, ktoré sa najčastejšie vyskytujú na Slovensku.**
2. **Žiaci si vyberú jedného z vtákov,** ktorý sa im najviac páčil. **Vyhľadajú ho v encyklopédii** alebo na pripravených učebných kartách a pomenujú ho. Zistia v texte jednu zaujímavosť o vybranom vtáčikovi. Ak si viac žiakov vyberie ten istý druh vtáka, žiaci pracujú v tejto časti vyučovacej hodiny v **skupinách**.
3. **Po zistení potrebných informácií** o vybranom vtákoví **sa spoločne rozprávame o starostlivosti o prírodu.** Na jar si vtáčiky stavajú hniezda, aby mohli priviesť na svet mláďatká: *Ako by sme my mohli pomôcť pri vytváraní vhodných podmienok pre vtáčiky, ktoré sú súčasťou nášho života a pomáhajú nám pri zachovávaní rovnováhy v prírode a spríjemňujú nám život svojím spevom?*
4. **Manuálna činnosť:** *Aby sme nezabudli, že sa o prírodu a vtáčiky musíme starať, vytvoríme si vtáčika, ktorý sedí na bydielku pred búdkou a naše výtvarné práce si zavesíme v triede na stenu.*
5. **Tvoríme telo vtáčika:**
 - Biely kancelársky papier formátu A4 niekoľkokrát pokrčíme do tvaru gule a vystrieme. Pri krčení **silno stlačíme**, aby papier udržal tvar gule. Pri vystieraní postupujeme opatrne, aby sme ho neroztrhli. Týmto postupom získame papier vlastností potrebných na tvarovanie.
 - Pri poslednom vystretí papiera natrieme jednu stranu papiera lepidlom (viď obrázkový postup) a znova ho skrčíme do guľôčky, ktorú držíme stlačenú tak dlho, aby sa nám zachoval jej tvar a lepidlo spojilo papier. Môžeme pri tom počítať do 100 alebo recitovať básničky.
 - Postup opakujeme a vytvoríme hlavičku vtáčika. Keďže je hlavička menšia než telíčko, použijeme polovicu hárku papiera formátu A4.
 - Telíčko vtáčika dokončíme tak, že na papier nanesieme lepidlo v tvare mriežky. Do stredu papiera vložíme väčšiu guľu a zabalíme ako batôžtek. Prítlačíme

Príloha: Obrázkový postup

